

НИВОИ УЧЕЊА ГРАМАТИКЕ

У методичкој теорији и пракси различито се гледа на нивое усвајања градива из граматике. Методичари се, углавном, слажу да је граматика апстрактна дисциплина, да је језичко градиво доста неприступачно ученицима и да им у том погледу треба дати психолошку и сваку другу подршку. То значи пут до одређених језичких сазнања мора ићи добро утврђеним и провереним путем, путем ослобођеним странпутица, неизвесности и непромишљених поступака. У том погледу, није једино битно да ученик схвати одређену језичку појаву, већ је веома битан пут сазнавања те језичке појаве. Језичка појава може бити брзо схваћена и такође брзо заборављена, или, пак, привидно усвојена – а то значи неквалитетно усвојена. Због тога се треба одредити за методичке поступке које обезбеђују квалитетно усвајање језичке појаве. Нивои учења граматике представљају, у ствари, одређене методичко-сазнајне операције које су евидентне као такве без обзира на то да ли је реч о часу обраде или о часу утврђивања. Опредељујемо се за следеће нивое учења у настави граматике.

1. Ниво уочавања (ученик се вештим вођењем наставника доводи у ситуацију да сам уочава језичко-граматичку појаву);
2. Ниво препознавања (ученик већ уочену језичку појаву препознаје у новом лингвометодичком контексту);
3. Ниво дефинисања (то је ниво уопштавања, стварање правила и дефиниција);
4. Ниво репродукције (ученик је оспособљен да одређену језичку материју самостално репродукује – да вербално искаже правила, дефиниције и наведе примере онако како је то научио на часу),
5. Ниво примене (ученик је оспособљен да примени одређена језичка сазнања у пракси, било да је реч о писменом или о усменом изражавању);
6. Стваралачки ниво (ученик језичку грађу репродукује или примењује на стваралачки начин – на свој начин репродукује градиво аутентично, оригинално, додајући свему обележја властите стваралачке личности).

Добро је да наставник познаје ове методичке-сазнајне категорије или операције и да уме да процени ниво ученичких знања у односу на њих. На тај начин наставник ће веома поуздано моћи да одреди ниво знања ученика, да преузме одређене мере, да унапреди наставу граматике. Стваралачки ниво граматике је најсложенији и, пре свега, обележје је даровитих ученика.

ЛИТЕРАТУРА

Милатовић, В. (2011). *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.